

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 270/2020-52

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., Hlavná 45, Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 13Co/75/2019-153 z 18. júla 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **u k l a d á** zaplatiť trovy ustanoveného právneho zástupcu JUDr. Ľuby Berezňaninovej v sume **442,38 eur** na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. novembra 2019 (podanou na poštovú prepravu 4. novembra 2019) domáha vyslovenia porušenia svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľ navrhuje, aby bol napadnutý rozsudok zrušený, vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie a aby ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania. Okrem toho požaduje priznanie nároku na náhradu škody voči Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) a voči krajskému súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočívajúcej v (i) žalovanom bezdôvodnom obohatení vo výške 539 eur, (ii) nároku na náhradu trov konania vo výške 903,42 eur s DPH a (iii) v súdnom konaní požadovanom finančnom zadosťučinení vo výške 10 000 eur.

Okrem uvedeného požaduje od ústavného súdu priznanie náhrady finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur.

2. Sťažovateľ ako žalobca podal 29. júna 2018 na okresnom súde žalobu proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 539 eur s príslušenstvom a zaplataenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“).

3. Sťažovateľ uhradil žalovanému dlžnú sumu potom, ako mu žalovaný doručil najskôr návrh dohody o úhrade pohľadávky v splátkach (list je z 25. mája 2007) a neskôr výzvu na splnenie záväzku pred začatím exekúcie z 22. septembra 2011. V oboch výzvach je pohľadávka sťažovateľa identifikovaná ako pohľadávka vedená pod číslom spisu 430.189, pričom v nich žalovaný uvádza, že ide o pohľadávku na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia (žalovaný neuvádza, akého, pozn.).

4. Sťažovateľ v súdnom konaní tvrdil, že pretože bol dlhší čas v zahraničí a nemal poverenú osobu na preberanie doporučených zásielok, nedostal žiadne súdne rozhodnutie, v ktorom by súd uložil sťažovateľovi povinnosť uhradiť dlžnú sumu žalovanému. Listami z 5. apríla 2018 a 26. apríla 2018 preto žiadal od žalovaného, aby mu špecifikoval a zdokladoval trovy konania, ale tiež aby mu zaslal kópie právoplatných rozsudkov, v ktorých mu bola uložená povinnosť voči žalovanému, ako aj kópie úverových zmlúv a všeobecných obchodných podmienok, okrem iného aj vo vzťahu k spisovej značke 430.189. Na tieto výzvy sťažovateľa žalovaný nereagoval.

5. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že pôvodným veriteľom bola [REDAKOVANÉ] (ďalej len „banka“), ktorá rutinne používala rozhodcovskú doložku (odvolaním sa iné voči nemu vedené exekučné konania). V podanej žalobe preto argumentoval najmä tým, že uhradil žalovanému finančné prostriedky na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý je neplatný a nevykonateľný. Rozhodcovská doložka bola totiž súčasťou úverovej zmluvy, ktorú uzatvoril sťažovateľ s právnym predchodcom žalovaného (bankou) a ktorá je považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

6. Po opakovaných výzvach zo strany súdu napokon žalovaný v konaní predložil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie sp. zn. II/2010 – 6, č. 430189/TB/DP z 27. júna 2011 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“), ktorým rozhodcovský súd uložil sťažovateľovi zaplatiť žalovanému:

- a) dlžnú sumu vo výške 296,92 eur;
- b) úrok z omeškania vo výške 9,50 % p. a. zo sumy vo výške 134,27 eur od 15. novembra 2006 do zaplataenia;
- c) trovy rozhodcovského konania vo výške 33,20 eur; a
- d) trovy právneho zastúpenia žalovaného vo výške 71,86 eur.

7. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplynulo, že 18. augusta 2003 banka uzatvorila so sťažovateľom zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru pre fyzické osoby č. 400640 (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej banka poskytla sťažovateľovi úver vo výške

55 000 Sk s dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 12,25 % ročne a dobou splatnosti úveru do 2 rokov odo dňa splatnosti prvej mesačnej splátky pohľadávky z úverovej zmluvy.

8. Právomoc rozhodcovského súdu tento odvodzoval z rozhodcovskej doložky uvedenej v čl. VII bode 5 úverovej zmluvy v spojení s čl. 4.9 bodom 1 všeobecných obchodných podmienok banky.

9. Žalovaný nadobudol pohľadávku od banky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, a to vo výške 487,04 eur. Z tejto časti následne sťažovateľ 15. novembra 2006 uhradil žalovanému 190,12 eur. Súd považoval za preukázané, že žalovaný mal právo požadovať od sťažovateľa sumu 296,92 eur.

10. Sťažovateľ namieta, že všeobecné súdy na neprijateľnosť rozhodcovskej doložky neprihliadali a neprihliadli ani na fakt, že rozhodcovský rozsudok preto nemal byť vydaný. Peňažné plnenie, ktoré potom sťažovateľ na základe tohto rozhodcovského rozsudku žalovanému uhradil, považuje za bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

11. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 9Csp/135/2018-99 z 25. marca 2019 tak, že žalobu zamietol a sťažovateľovi určil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že napriek poučeniam súdu sťažovateľ nedefinoval určito skutkový stav, na základe ktorého sa domáhal plnenia, a ani neindividualizoval právny vzťah, z ktorého sa domáha tvrdeného bezdôvodného obohatenia. Ďalej konštatoval, že žalobe nebolo možné vyhovieť aj preto, že išlo o premlčanú pohľadávku, pretože sa sťažovateľ domáhal vydania plnení, ktoré plnil viac ako pred tromi rokmi, a nepreukázal žiadnym spôsobom, že by mala byť aplikovaná desaťročná premlčacia lehota, ktorá by v danom prípade neuplynula. Konštatoval, že keďže žalobca so žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia neuspel, nemožno uvažovať o jeho nároku na primerané finančné zadost'účinenie.

12. Krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 13Co/75/2019-153 z 18. júla 2019 rozsudok okresného súdu potvrdil a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Podľa krajského súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Súd je viazaný žalobným návrhom sťažovateľa a skutkovým popisom skutočností, od ktorých odvádza sťažovateľ svoj nárok – podľa krajského súdu sťažovateľ jednoznačne a nezameniteľne skutkovo oprel svoj nárok o plnenia, ktoré boli predmetom exekučného vymáhania v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Er/454/2010 a 15Er/85/2010. To, že sťažovateľ na tomto skutkovom základe uhradil žalovanému finančné prostriedky, nepreukázal, pretože platby, na ktoré poukazoval, boli uhradené pod iným variabilným symbolom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Podľa sťažovateľa sa všeobecné súdy nezaoberali a neposudzovali tú podstatnú okolnosť, že úverová zmluva obsahovala zjavne nekalú zmluvnú podmienku, a to rozhodcovskú doložku, na základe ktorej došlo k vydaniu rozhodcovského rozsudku. Vzhľadom na *ex lege* neplatnú rozhodcovskú doložku nemali súdy vôbec na predmetný rozhodcovský rozsudok prihliadať.

Peňažné plnenie, ktoré bolo potom na jeho základe sťažovateľom uhradené, bolo uhradené neoprávnene, a preto na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu.

14. Ďalej sťažovateľ uvádza, že v podanej žalobe, ako aj v jej doplnení jasne špecifikoval, že požadované bezdôvodné obohatenie sa vzťahuje na pohľadávku žalovaného, ktorú evidoval pod č. 430.189. Od počiatku tvrdil, že nedisponuje listinami a dokladmi, ktoré by v celom rozsahu preukazovali ním uplatnený nárok proti žalovanému. Okresný súd síce opakovane vyzýval žalovaného na ich predloženie, avšak bezúspešne, čo v konečnom dôsledku pripísal na ťarchu sťažovateľa.

15. Sťažovateľ tvrdí, že postup všeobecných súdov v jeho právnej veci bol v rozpore s jeho právom na spravodlivý súdny proces, ako aj s podstatou princípu materiálneho právneho štátu. Všeobecné súde v jeho veci nepostupovali v súlade s § 290 až § 297 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré upravujú osobitný procesný postup súdov v tzv. spotrebiteľských veciach. V predmetnej veci vystupoval ako slabšia strana sporu, no napriek tomu sa mu zo strany všeobecných súdov nedostalo adekvátnej právnej ochrany, ba práve naopak.

16. Všeobecné súde podľa sťažovateľa porušili svoju povinnosť riadne ho poučiť o jeho právach a povinnostiach podľa § 292 písm. a) a b) CSP, najmä o jeho práve podať návrh na neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie a o ďalších možnostiach bránenia svojich práv. Rovnako okresný súd nevyčerpal všetky možnosti na to, aby od žalovaného zabezpečil doručenie relevantných podkladov. Súd totiž mohol žalovanému pohroziť aj uložením poriadkovej pokuty, ak jeho opakovanej výzve nevyhoví. Všeobecné súde podľa názoru sťažovateľa aplikovali taký procesný postup, ktorý je zjavne v rozpore s osobitnou právnou úpravou CSP v tzv. spotrebiteľských sporoch.

17. Sťažovateľ požaduje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur pre psychické týranie, stres a frustráciu spôsobené porušovaním zákonov a ľudských práv sťažovateľa tým, že podľa neho ten, kto má na Slovensku zabezpečovať a vykonávať spravodlivosť, naopak, spôsobuje vedome, úmyselne a priamo sťažovateľovi majetkové škody. Zastáva názor, že jeho neúspech v spore bol spôsobený výlučne protiústavným postupom všeobecných súdov, ktoré jeho právnou vec prejednávali, pričom dôsledne neprihliadali a nerešpektovali jeho procesné práva.

18. Napokon sťažovateľ uvádza, že ak by mu súde poskytli náležitú právnú ochranu, existovala u neho legitímna nádej, že by mu žalovaný vrátil ním bezdôvodne uhradené peňažné plnenie vo výške 539 eur vrátane príslušenstva. V dôsledku rozhodnutí všeobecných súdov došlo potom k protiprávnemu zmareniu tohto legitímneho očakávania sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Uznesením č. k. ÚS 270/2020-26 z 13. júla 2020 ústavný súd žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu vyhovel a za právneho zástupcu sťažovateľovi ustanovil Mgr. Antona Pavúka.

20. Uznesením č. k. III. ÚS 270/2020-40 z 20. decembra 2022 toto svoje uznesenie zmenil a za právneho zástupcu namiesto Mgr. Antona Pavúka ustanovil JUDr. Ľubu Berezňaninová.

III.1. Vymedzenie rozsahu prieskumu ústavného súdu:

21. Podľa § 45 zákona č. 314/2018 o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 43 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

22. V úvode doručenej ústavnej sťažnosti (datovanej 3. novembra 2019) sťažovateľ uvádza, že podáva ústavnú sťažnosť pre „*porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru medzinárodného súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, pre porušenie nariadení EÚ o ochrane spotrebiteľov Okresným a Krajským súdom Prešov a žiadosť o náhradu škody spôsobenú Okresným a Krajským súdom Prešov podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a žiadosť o primerané finančné zadostučinenie*“.

23. V doplnení ústavnej sťažnosti zo 16. apríla 2020 sťažovateľ v úvode uvádza, že ústavná sťažnosť smeruje proti „*poruшитel'ovi Krajský súd Prešov, Hlavná 22, 080 01 Prešov*“, a v petite požaduje, aby ústavný súd určil (okrem iného), že „*základné právo sťažovateľa, [REDAKOVANÉ], na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a Slovenskou republikou verifikovaných dohôd EÚ o ochrane spotrebiteľov pri súdnom konaní sp. zn. 13Co/75/2019, vedenom na Krajskom súde Prešov, porušené boli*“.

24. Ústavný súd s ohľadom na už uvedené posudzoval porušenie práv sťažovateľa len vo vzťahu k napadnutému rozsudku a konaniu vedenému na krajskom súde. Je potrebné dodať, že takto petit formulovala aj ustanovená právna zástupkyňa.

25. Pre úplnosť je potrebné dodať, že porušenie práv rozsudkom okresného súdu by nemohlo byť úspešné, a to s ohľadom na zásadu subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

26. Sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu označených práv proti rozsudku okresného súdu opravný prostriedok (odvolanie), ktorý aj využil. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľa okresným súdom bol v konaní o odvolaní sťažovateľa krajský súd. Prípadná sťažnosť smerujúca proti rozsudku okresného súdu by preto musela byť odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K požadovanej náhrade škody od porušovateľa (krajského súdu) podľa čl. 46 ods. 3 ústavy:

27. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti požaduje priznanie nároku na náhradu škody voči krajskému súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočívajúcej v (i) žalovanom bezdôvodnom obohatení vo výške 539 eur, (ii) nároku na náhradu trov konania vo výške 903,42 eur s DPH a (iii) žalovanom finančnom zadost'učinení vo výške 10 000 eur.

28. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

29. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z uvedeného vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... *ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

30. Z podstaty princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Každý, kto namietá porušenie svojho základného práva, musí preto rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

31. Vykonávacím predpisom vo vzťahu k čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. tým právnym predpisom, ktorý ďalej upravuje podmienky pre uplatnenie tohto práva, ako aj postup a spôsob jeho uplatnenia, je zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11 tohto zákona. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. je týmto orgánom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

32. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že ak sťažovateľ zastáva názor, že rozhodnutím krajského súdu mu vznikla škoda, orgánom príslušným na uplatnenie tohto nároku je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, pričom je potrebné dodržať podmienky a postup uvedený v zákone č. 514/2003 Z. z.

33. S ohľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc na preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v časti, v ktorej požaduje náhradu škody spôsobenej podľa neho nezákonným napadnutým rozsudkom krajského súdu, a preto ju v tejto časti odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namiatanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu:

34. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým osobám zaručuje, sú primárne zodpovedné všeobecné súdy. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010), a ako nástroj ochrany základných práv a slobôd nastupuje až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (III. ÚS 117/2000).

35. Každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, II. ÚS 363/2011).

36. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, (a) že všeobecné súdy sa nezaoberali a neposudzovali neprijateľné zmluvné podmienky v úverovej zmluve (a v tomto smere najmä rozhodcovskú doložku), (b) postup všeobecných súdov bol v rozpore s jeho právom na spravodlivý súdny proces – pretože aplikovali v jeho právnej veci taký procesný postup, ktorý je zjavne v rozpore s § 290 až § 297 CSP.

37. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ak preto sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta absenciu poučenia o jeho procesných právach ako sťažovateľa, porušenie povinnosti všeobecných súdov podľa § 295 CSP či svojvôľu v rozhodovaní súdov, uvedené mal sťažovateľ namietať najskôr v dovolacom konaní.

38. Dovolanie bolo v tomto prípade účinným právnym prostriedkom, ktorý zákon poskytuje účastníkovi na ochranu jeho práv a právom chránených záujmov. Jeho využitie je v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (pozri napr. I. ÚS 115/02).

39. Z podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ tento právny prostriedok, ktorý mu zákon poskytuje na ochranu práva, ktorého porušenie namietal v konaní pred ústavným súdom, nevyužil. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická

osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a túto možnosť sťažovateľ v tomto prípade mal.

40. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

41. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

IV. Trovy konania

42. Uznesením č. k. III. ÚS 270/2020-40 z 20. decembra 2022 ustanovil sťažovateľovi advokátku JUDr. Ľubu Berezňaninovú. Podľa § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol ústavný súd o trovách ustanoveného právneho zástupcu JUDr. Ľuby Berezňaninovej nasledovne.

43. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 predstavuje v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) sumu 208,67 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 12,52 eur. Trovy ustanoveného právneho zástupcu pozostávajú z tarifnej odmeny ustanoveného právneho zástupcu za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia a doplnenie ústavnej sťažnosti) spolu vo výške 417,34 eur (2 x 208,67 eur) a z nároku na náhradu hotových výdavkov právneho zástupcu v sume 25,04 eur (2 x 12,52 eur). Celková hodnota trov ustanoveného právneho zástupcu JUDr. Ľuby Berezňaninovej predstavuje spolu 442,38 eur.

44. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko sudca Peter Straka, ktoré sa týka výroku a odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu